

KRZYSZTOF PAWŁOWSKI

Ivomec w leczeniu nużycy u psów

Katedra Chorób Wewnętrznych z Kliniki Wydziału Weterynaryjnego SGGW-AR,
ul. Grochowska 272, 03-049 Warszawa

Nużycy jest pasożytniczą chorobą skóry występującą przede wszystkim u młodych psów w wieku od 3 do 10 miesięcy, a sporadycznie spotykaną u psów w średnim i starszym wieku.

Roztocze nużeniec psi (*Demodex folliculorum varietas canis*) jest pasożytem skóry psów i może być stwierdzany u większości psów nie wykazujących objawów klinicznych tej inwazji. Przenoszenie pasożyta następuje na drodze bezpośredniego kontaktu szceniąt ze skóry suki nosicielki w pierwszych 2—3 dniach życia. Skóra szceniąt jest ekologicznie sprzyjającym środowiskiem dla namnażania i wzrostu roztoczy, które kolonizują mieszki włosowe i powodują wystąpienie objawów klinicznych nużycy. Nużycy może pojawić się u psów leczonych dużymi dawkami glikosterydów przez dłuższy okres (10). U psów z uogólnioną postacią nużycy stwierdza się znaczną supresję limfocytów T, która zanika w trakcie leczenia. Surowica psów chorych zawiera czynnik powodujący supresję limfocytów T zdrowego psa. W miarę likwidacji nużeńców u chorego zwierzęcia zawartość tego czynnika w surowicy zmniejsza się. W trakcie trwania inwazji pasożytniczej stwierdza się też stałe podwyższenie frakcji alfa₂ i beta globulin w surowicy. Dane te sugerują, że w postaci uogólnionej nużycy ma miejsce ujawnianie się specyficznego defektu limfocytów T, prawdopodobnie o charakterze dziedzicznym. Sprzyja to namnażaniu się nużeńców, które indukują wytwarzanie czynnika humoralnego powodującego uogólnioną supresję limfocytów T. Czynniki te jest prawdopodobnie zawarty we frakcji alfa₂ i beta globulin (15, 16).

Pasożyt wykazuje dużą oporność na stosowane leki, stąd często w trakcie leczenia obserwuje się po początkowej remisji objawów ich nawrót. Dostępne preparaty krajowej produkcji (Ipovet 5, Biocyd, Pularyl) do stosowania zewnętrznego w przypadku rozprzestrzenionych zmian nie zawsze zapewniają wyleczenie. Brak jest odpowiedniego preparatu krajowego do stosowania ogólnego.

Celem pracy było określenie skuteczności preparatu Ivomec 1% produkcji MSD-AGVET w leczeniu nużycy u psów.

Materiał i metody

Badania przeprowadzono na 25 psach obojga płci, różnych ras i mieszańców w wieku od 4 miesięcy do 1,5 roku z objawami formy łuszczącej nużycy. Ogniskowe zmiany z miernie wyrażonym stanem zapalnym, przerzedzonym włosem lub bez włosa, ostro ograniczone z łuszczącym się naskórkiem zlokalizowane by-

ły na skórze głowy, przednich kończyn i tułowia. Obserwowano także powiększenie regionalnych węzłów chłonnych. Rozpoznanie potwierdzano badaniem mikroskopowym zeszkrobiny skóry, w której stwierdzano obecność nużeńców, jak również nimf i larw tego pasożyta.

Jako jedyny lek stosowano preparat Ivomec 1% w dawce 250 µg/kg m.c. podawany drogą podskórną co 7 dni. Skuteczność leczenia oceniano na podstawie remisji objawów zapalnych, odrostu włosa w rejonie ognisk oraz braku form dorosłych i stadiów rozwojowych pasożyta w zeszkrobinie.

Wyniki i omówienie

Lek był dobrze tolerowany przez psy. Tylko w jednym przypadku zaobserwowano objawy osowiałości, osłabienia i wymioty, które pojawiły się w okresie godziny od chwili podania leku. Przy powtórnych iniekcjach stosowano Ivomec z jednoczesnym padaniem podskórnym atropiny, w wyniku czego objawy nietolerancji leku nie powtórzyły się. Nie obserwowano reakcji miejscowej na stosowany lek. W trakcie leczenia następowało zanikanie rumienia skórno, zmniejszenie lub zanik nadmiernej złuszczenia się naskórka, a także stopniowy odrost włosa, który pojawiał się w czasie 1—2 tygodni od chwili zaniku pasożytów w skórze. U wszystkich zwierząt uzyskano wyleczenie, jednakże czas leczenia był zmienny. U 16% leczonych zwierząt ujemny wynik badań zeszkrobiny kontrolnej uzyskano po 2 iniekcjach, u 40% po 3 iniekcjach, u 24% po 4 iniekcjach, u 8% po 5 iniekcjach, u 12% po 6 iniekcjach (tab. 1). Nie zaobserwowano w okresie 3—6 miesięcy nawrotów choroby.

Ivomec jest wysoce skutecznym preparatem przeciw pasożytniczym uzyskiwanym w procesie fermentacji *Streptomyces avermitilis*, działającym paraliżująco na system nerwowy nicieni, roztoczy i owadów (3, 4). Stosowany jest z bardzo dobrym efektem w leczeniu robaczyc przewodu pokarmowego i płuc u bydła, owiec i świń. Jest wysoce skuteczny w zwalczaniu świerzbu usznego i głowowego u kotów (1, 6,

Tab. 1. Skuteczność terapeutyczna preparatu Ivomec 1%

Liczba (%) leczonych psów	Liczba iniekcji				
	2	3	4	5	6
25 (100)	4 (16)	10 (40)	6 (24)	2 (8)	3 (12)

7, 9, 13) oraz świerzbu drążącego i usznego u psów (2, 6, 8, 14). Wykazano także jego skuteczność w leczeniu nużycy u bydła (5).

W oparciu o powyższe obserwacje oraz dane z piśmiennictwa należy przyjąć, że preparat Ivomec jest skutecznym i dobrze tolerowanym lekiem w zwalczaniu nużycy u psów.

Piśmiennictwo

1. Bigler B., Waber S., Pfister K.: Schweiz. Arch. Tierheil. 126, 365, 1984.
2. Burgos C. E., Huici N. C.: Veterinaria, Argentina 1, 158, 1984.
3. Campbell W. C., Fisher M. H., Stapley E. O., Alters-Schonberg G., Jacob T. A.: Science 221, 823, 1983.
4. Campbell W. C., Benz G. W.: J. Vet. Pharm. Ther. 7, 1, 1984.
5. Castrén H., Saloniemä H.: Suomen Eläinlääkärilähti 90, 431, 1984.
6. Chauve C.: Sci. vet. Med. Comp. 86, 41, 1984.
7. Chauve C., Reynard M. C.: Sci. vet. Med. Comp. 86, 189, 1984.
8. Easby S. M.: Vet. Rec. 115, 45, 1984.
9. Franc M., Dorchies P., Soubeyroux H.: Rev. Med. Vet. 136, 683, 1985.
10. Kirk R. W.: Current Veterinary Therapy Small Animal Practice. Saunders W. B. 1977, 529.
11. Mauring I., Partontomo S., Stevenson P.: Penyakid Heven 17, 308, 1985.
12. Mousa S., Gad N., Sokkar I., Raheem M. A.: Assiut Vet. Med. J. 17, 235, 1986.
13. Quintarella F., Carnevali G., Jotti.: Obiet. Docum. Vet. 6, 85, 1985.
14. Scheidt V., Medleau L., Seward R. L., Schwartzman R. M.: J. vet. Res. 45, 1201, 1984.
15. Scott D. W., Farrow B. R. H., Schultz R. D.: J. Am. Anim. Hosp. Ass. 10, 233, 1974.
16. Scott D. W., Schultz R. D., Bakers E.: Am. Anim. Hosp. Ass. 12, 203, 1976.

Adres autora: dr Krzysztof Pawłowski, ul. Chodkiewicza 6 m. 18, 02-525 Warszawa

Павловский К. — Ivomec в лечении демодекоза у собак

Лечили 25 собак обоего пола, разных пород возрастом 4 мес. — 1,5 года с симптомами формы шелушащегося демодекоза. Применялся препарат Ivomec 1% производства MSD-AGVET в подкожных инъекциях в дозе 250 мкг/кг м.т. однократно в неделю. Излечение следовало после 2—6 инъекций, причем наибольший процент излечений (40%) получено после 3 инъекций. Средство хорошо принималось собаками, не отмечено реагирования тканей на месте ввода средства.

Pawłowski K. — Ivomec in the treatment of demodectosis in dogs

Ivomec (MSD—ADVET) in a form of 1.0% solution for subcutaneous injections at a dose of 250 μg/kg of body weight, once per week, was applied in 25 dogs of both sexes and various breeds aging from 4 months to 1.5 year with clinical symptoms of a squamous form of demodectosis. A complete healing was noted after 2—6 injections of Ivomec, however, the highest percent of healings (40%) was noted after 3 injections. The drug was well tolerated and side effects in the site of injection were not observed.

LESZEK GRZYWIŃSKI, ANDRZEJ SIEWIŃSKI*, ROMAN PIOTROWSKI

Ekonomiczne efekty stosowania u jałówek preparatu Paratect Bolus

Katedra Parazytologii i Chorób Inwazyjnych Wydziału Weterynaryjnego AR,
ul. Norwida 31, 50-375 Wrocław
*Wojewódzki Zakład Weterynarii, ul. Wrocławska 170, 45-836 Opole

Robaczyce żołądkowo-jelitowe stanowią nadal ważny problem w hodowli jałówek; nawet inwazje subkliniczne, bez objawów chorobowych powodują obniżenie produktywności zwierząt.

W ostatnich latach do arsenału środków przeciworobaczych można zaliczyć nowy preparat Paratect Bolus, o przedłużonym działaniu, stosowany w celu zapobiegania inwazjom nicieni w okresie pastwiskowym. Paratect Bolus zawiera 13,5 g substancji czynnej — winianu morantelu. Bolus składa się z zewnętrznej, polietylenowej otoczki cylindrycznej o wymiarach 9,5 cm długości i 2,5 cm średnicy, impregnowanej octanem celulozy, pod którą znajduje się tuleja z nierdzewnej stali zakończona półprzepuszczalnymi membranami, dozującymi lek przez 90 dni. Preparat podaje się jałówkom w wieku minimum 4 miesięcy, wagi powyżej 100 kg, wprowadzając bolus specjalnym pigułkarszem do gardła, skąd jest połykany i zalega w przedżołądku. Najekonomiczniej jest podać

Paratect Bolus zwierzętom przed ich wypuszczeniem na pastwisko.

Wstępne badania laboratoryjne wykonane w ośrodku naukowym Pfizera (8) wykazały, że codzienne podawanie bydłu morantelu w niskich dawkach od 0,28 do 1,11 mg/kg m.c. jest wysoce skuteczne tak w zapobieganiu, jak i usuwaniu inwazji *Ostertagia ostertagi*, *Haemonchus contortus*, *Cooperia oncophora* i *Trichostrongylus colubriformis*, nie działa natomiast na *Dictyocaulus viviparus*.

Późniejsze badania terenowe (10), przeprowadzone na tysiącach sztuk bydła w Europie potwierdziły, że podanie morantelu w postaci Paratect Bolus (P.B.) przed wypuszczeniem zwierząt na pastwisko zabezpiecza je przez cały okres letni przed inwazjami nicieni żołądkowo-jelitowych, w efekcie czego przyrosty masy ciała jałówek leczonych są wyższe od zwierząt kontrolnych od 10 do 25 kg w zależności od intensywności zarażenia pastwiska. Dalsze badania przeprowadzone na terenie Anglii i Irlandii (11) w różnych systemach hodowli bydła mlecznego wykazały, że w Anglii po uży-